

Oud-huisarts Theo van Dam pleitbezorger leefbaarheid in het dorp

'Iemand aankijken is belangrijker dan sociale media'

Oud-huisarts Theo van Dam (77) was van de tweede lichting huisartsen die zich vestigden in de gemeente Dronten, toen nog Zuidelijke IJsselmeerpolders genoemd. Van 1970 tot 2005 was hij huisarts in Swifterbant. We kijken met hem terug naar de pioniersjaren. Hoe was het gesteld met de eenzaamheid op de kale, winderige vlakte in de beginjaren van de polder? En hoe kijkt hij op dit moment aan tegen de leefbaarheid in onze gemeente?

Theo van Dam

Een aantal keren tijdens het gesprek herhaalt hij het met nadruk. 'Eenzaamheid in die beginperiode was er nauwelijks, hoe gek het ook klinkt. Iedereen die hier kwam was nieuw, ging weg uit de vertrouwde omgeving. Je was enorm op elkaar aangewezen. We waren allemaal relatief jonge, gezonde mensen, die een vrij strenge selectie hadden ondergaan.'

Waar Theo van Dam de eenzaamheid niet zo zeer constateerde onder zijn patiënten, was het eerder een punt onder collega's-in-opleiding. 'Vooral toen we ook huisartsen-in-op-

leiding vroegen om zich hier te vestigen, zag je dat het met name voor de partners van deze collega's niet altijd gemakkelijk was. Die kwamen dan toch enigszins verweesd hier in Swifterbant. Kerk en school hebben belangrijk bijgedragen aan gemeenschapsvorming.'

Polderblindheid

Wat je in de jaren erna volgens Van Dam wel tegenkwam was de rouw na verlies van een naaste. 'Er gebeurden vrij veel ongelukken, zo veel dat de term polderblindheid ontstond. Mijn grote voorbeeld als mens en huisarts, Jan Balten, verongelukte in de bocht bij de Vuursteenweg in Swifterbant. Ik werd zelf opgeroepen, niet wetend dat het om mijn goede vriend ging. Ook een bedrijfsongeval met dodelijke afloop was schrijnend. Dan kon de eenzaamheid wel toeslaan on-

der de nabestaanden. Als huisarts moest je er heel alert op zijn dat dan niet een heel gezin weggleed.'

Zelf had Theo van Dam geen enkele moeite om te aarden op het platteland. Hij groeide op op een boerderij, in de Wieringermeer, maar was niet voorbestemd om boer te worden ('Er zaten nog twee oudere broers boven me, die gingen voor in de bedrijfsopvolging'). Via een studie geneeskunde in Nijmegen belandde hij, na een periode als militair arts en daarna in het Zwolse ziekenhuis De Weezenlanden, in Flevoland.

Gedurende al die jaren hielp hij heel wat van de grond. Zo was hij betrokken bij het opzetten van het Zuiderzeeziekenhuis ('Ik word nog emotioneel van de sluiting'), maar ook bij Kringloopwinkel POOK in Swifterbant ('Eveneens opgezet

om mensen te verbinden'). Verder was hij mede-initiatiefnemer van het hospice in Dronten ('Thuis sterven in onze dorpen, dat was het credo').

Invulling met een surrogaat

Ook dacht de oud-huisarts de afgelopen maanden in een aparte werkgroep achter de schermen mee over de lancering van ZamenEen. 'Het onderwerp eenzaamheid gaat me aan het hart. We zijn veel individualistischer geworden. De roep om contact voelen we steeds meer. De leegte wordt met een surrogaat ingevuld. Er is een grote verscheidenheid aan contactmogelijkheden, vooral door de sociale media. Men moet per se scoren. En dat terwijl de echte persoonlijke aandacht veel belangrijker is: iemand aankijken, ruiken en voelen.'

Polderpioniers

Van Dam weet dat de polderpioniers op leeftijd met de nodige weemoed terugkijken op de oude tijd, van de kleine hechte gemeenschappen. 'Daarom is het ook zo belangrijk dat er in de kleinere kernen zoals Swifterbant voorzieningen blijven bestaan voor deze groep, zoals voldoende seniorenwoningen. Ik ken de verha-

Van Dam in de jaren '70

len van mensen die hier tientallen jaren hebben gewoond en dan met tegenzin naar de kern Dronten moeten verkasen. Het wordt echt nog onvoldoende gezien hoe groot de eenzaamheid kan zijn wanneer je niet in je vertrouwde omgeving kunt blijven wonen.'

Theo van Dam heeft zich jarenlang ingezet voor het opbouwen van de gemeenschap hier in de polder. Volgens hem hebben we het op een aantal vlakken niet goed genoeg onderhouden. 'Swifterbant is heel geleidelijk in een isolement geraakt. Er is steeds minder. Probeer het voor de mensen, met name ook voor de senioren, leefbaar te houden in het dorp. Maak het aantrekkelijk voor jonge mensen om hier te blijven wonen en een gezin te stichten. Desnoods moet er maar een stuk bos sneuvelen om woningbouw te realiseren zoals ooit voorgesteld en uitgewerkt door het gemeentebestuur en door het dorp verworpen. Desondanks, het is hier toch prachtig wonen in Swifterbant en in de polder?'

Nieuw boek over gezondheidszorg 1960-1988

De foto's op deze pagina zijn afkomstig van de Stichting Geschiedschrijving Dronten. De Stichting legt op dit moment de laatste hand aan een nieuw boek over de historie van de gezondheidszorg in onze gemeente. Speciale aandacht is er daarbij voor ervaringen van medewerkers en patiënten uit de jaren zestig tot en met tachtig. De verhalen zijn inmiddels klaar. Het is de bedoeling dat het boek in november van dit jaar gepresenteerd gaat worden.

Meer informatie: www.geschiedschrijvingdronten.nl

Ook meedoen? Wil je als organisatie ook meedoen met onze coalitie, dan kan dat. Achtergrondinformatie over het samenwerkingsconvenant is te vinden op www.zamen-een.nl. Geïnteresseerd? Stuur dan een e-mail naar aanmelden@zamen-een.nl en we nemen contact met je op.

Voel jij je wel eens eenzaam en wil je daar eens over praten? Bel dan met het **Contactpunt ZamenEen** op 088 - 2802802, op werkdagen bereikbaar van 08.00 tot 19.00 uur. Wij zorgen er voor dat je in contact komt met de juiste mensen die je verder kunnen helpen.

Tips, suggesties of een bijdrage leveren aan het ZamenEen Journaal? Stuur een e-mail naar: info@zamen-een.nl.